
ANTIKVARIAT MATS REHNSTRÖM

NYHETSBREV 254 LITTERATUR- & LÄRDOMSHISTORIA 17 MARS 2015

*Jakobsgatan 27 nb | Box 16394 | 103 27 Stockholm | tel 08-411 92 24 | fax 08-411 94 61
e-post: rehnstroem@svaf.se | www.matsrehnstroem.se*

ÖPPET TORSDAGAR 15.00–18.30

SOM NI MÄRKER har vår utgivning av nyhetsbrev och cyberkataloger nu normaliserats efter det lilla avbräcket under den tidiga våren. Vår målsättning är att producera cirka tre utskick i månaden, men ibland räcker inte tiden till.

Framför er har ni 25 nykatalogiserade titlar litteratur- & lärdomshistoria. Några av dessa har, i andra exemplar, figurerat i detta sammanhang tidigare, medan somliga är både ”nya” och nykatalogiserade, till exempel *”Kopparkungen. Handelsbuset Björkman i Stockholm 1782-1824”* (2006) och *”Poltava. Krigsfångar och kulturutbyte.”* (2009).

Nu till helgen går den antikvariska bokmässan i ABF-huset (Sveavägen 41) av stapeln. Vi kommer givetvis att ha med oss en massa spännande böcker, vi kör också en liten repris på vårt tidigare katalogerbjudande (köp fyra kataloger för 100 kronor). Det är fri entré, varmt välkomna!

Med bästa hälsningar,

MAGNUS WALLIN

1. BECKMAN, B. **Dalupproret 1743** och andra samtida rörelser inom allmogen och bondeståndet. A.a. Göteborg, 1930. xxv,(3),528 s. & 1 plansch. Brunrött klbd med vinröd titeletikett och övre marmorert snitt. Omslaget medbundet. Rygg och pärmar något solkiga. Främre omslag med en fläck och ett svagt vikmärke. Jan Rydbecks namnteckning daterad den 8 oktober 1955 och en bläckanteckning på eftersättsbladet. ★900

Sommaren 1743 tågade över 4000 dalkarlar till Stockholm i protest mot kriget i Ryssland och de utskrivningar och dåliga tider som var en följd av detta. I den aktuella tronföljdsfrågan var den danska kronprinsen Fredrik dalkarlarnas val. Tåget var beväpnat och slog den 20 juni läger på nuvarande Gustav Adolfs torg i Stockholm. Efter några dagars tvehågsenhet slog militären till och ett flertal deltagare sköts ned innan folkhären skingrades. Flera av ledarna dömdes senare till döden. Detta är det svåråtkomliga standardverket i ämnet.

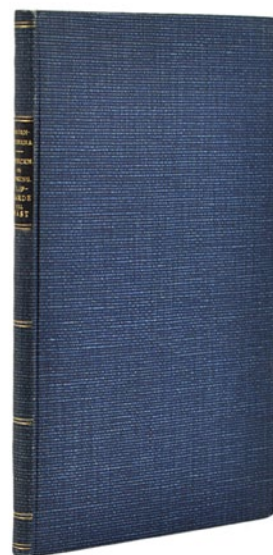

2. BJÖRKENHEIM, G. & JOHNSON, THERESA & NYBERG, K. **Kopparkungen. Handelshuset Björkman i Stockholm 1782-1824**. Klas Nyberg (red). Under medverkan av Lars G. Björkman, Carl Magnus Rosell, Hans Tåhlin. Värnamo, 2006. 477 s. Opappbd med skyddsomslag. ★250

Monografier utgivna av Stockholms stad 172. Bengt Magnus Björkman (1745-1824) var grosshandlare och skeppredare. Han var en av Sveriges ledande storföretagare och finansman via sin koppargruva Orijärvi vid Fiskars bruk i Finland. Han var i opposition mot Gustav III och krävde en ekonomisk-politisk reformering av dåtidens samhälle.

3. BJÖRNSTJERNA, C.M. **Anteckningar om konungens lif-garde till häst**. Sthlm, 1873. 100 s. & 1 utvikbar tabell. Bra blått klbd med svart titeletikett och marmorerade snitt (Hedberg, 1929). Det obetydligt fläckade främre omslaget medbundet. Smärre fuktfläckar i marginalen upptill på titelbladet och de efterföljande 20 bladen. Svaga fuktfläckar i yttermarginalen och nedtill i slutet av boken. Med dedikation till L. af Ugglas och Joachim Åkermans exlibris. ★800

Ludvig af Ugglas (1814-80) var militär och ägare av Forsmarks bruk. Författaren var hans kusin och svåger. Joachim Åkerman (1868-1958) var militär och politiker samt statsråd.

4. BOLIN, S. **Om Nordens äldsta historieforskning**. Studier över dess metodik och källvärde. Lund, 1931. 342 s. Blått klbd med stänkta snitt. Bra exemplar. ★500

Lunds universitets årsskrift. N.f. avd. 1. Bd 27. Nr 3. Avhandling uppdelad i tre delar. Den första behandlar Danmarks kristnande i den medeltida litteraturen, den andra är en textgranskning och analys av berättande källor till Sveriges historia under äldre medeltid och den tredje är ett försök att klargöra källkritiska problem i Erikskrönikan och annalerna.

5. [Bång] SIMOLIN, A. **Petrus Bång**. En biografisk studie. Helsingfors, 1912. 259 s. & plr. Häftad och ouppskuren. Något nött. Ryggen med revor, nagg och fuktfläckar. Rygg och främre omslag delvis loss i häftningen. Med K. E. Stenbäcks stpl på titelbladets baksida. ★400

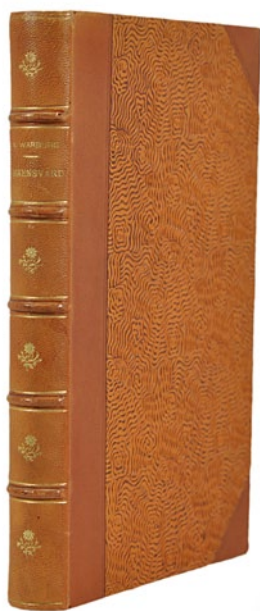
Petrus Bång (1633-96) var teolog och utnämnd till professor i Åbo 1664 samt till biskop i Viborg 1681. Han utgav en kommentar till Hebreerbrevet, ett arbete om sakramenten och det kyrkohistoriska verket "Priscorum Sveo-Gothorum ecclesia" (1675).

6. COLUMBUS, S. **En svensk ordeskötsel angående bokstäfver, ord och ordesätt**. Med inledning, anmärkningar och register utgifven af Gust. Stjernström och Adolf Noreen. Uppsala, 1881. (2),xxv,(1),77,(1) s. Bra brunt hfrbd med upphöjda bind, sparsamt guldornerad rygg och stänkta snitt. Lite nötningar på den aningen blekta ryggen. ★450

Utgiven av Svenska literatursällskapet. Första utgåvan.

7. CORYLANDER, J. **Berättelse om Lunds domkyrka** på allernådigste befallning författad. Utgifven af Martin Weibull. Lund, 1884. Front,(10),188,(4) s. Något nött, brunt marmorerat och lackat hfrbd med upphöjda bind och marmorerade snitt (Knut Hässlers bokbinderi). Ryggen något blekt. Lite lagerfläckig inledningsvis och på de sista tio sidorna. Liten lagning i nedre marginalen på de första bladen. Med F. W. Grönwalls respektive Lundmarks exlibris. ★400

Johan Corylander (1707-75) var kyrkoherde, bibliotekarie och historiker. Hans historik skrevs på Lovisa Ulrikas önskan och den bevarade handskriften tillhörde Olof Celsius bibliotek samt donerades av denne till Uppsala universitetsbibliotek.

8. [Ehrensverd] WARBURG, K. **Karl August Ehrensverd**. En lefnadsbild från gustavianska tiden. Göteborg, 1893. Porträtt,vii,(1),4ii,(1) s. Något nött brunt hfrbd med upphöjda bind, sparsamt guldornerad rygg, marmorerade snitt och mönsterpressat pärmpapper (P. Herzogs bokbinderi). Ryggen något blekt och med ett par små svaga fläckar. Med Nils Personnes exlibris. ★175

Arbetet publicerades ursprungligen i fyra häften. Nils Personne (1850-1928) var skådespelare och regissör, verksam bland annat vid Dramaten och Svenska teatern. Han var även en framstående boksamlare och skrev en stor svensk teaterhistorisk översikt. Warburgs biografi över Carl August Ehrensverd är fortfarande läs- värd.

9. **Gustav II Adolf och Uppsala universitet**. Motala, 1982. (8),190 s. Dekorerat opappbd. ★150

Innehåller uppsatserna "Gustav II Adolf som kulturpolitiker" av Jan-Erik Wikström, "Den ekonomiska bakgrunden till 1600-talets kulturutveckling i Sverige" av Ragnhild Lundström, "Uppsala universitet och 1600-talets Europa" av Kurt Johanneson, "Teologin i 1600-talets Uppsala" av Sven Göransson, "Rättsutvecklingen i Sverige under 1600-talet" av Göran Inger, "De gustavianska arvegodsens" av Sven A. Nilsson, "Gustav II Adolfs bokgåvor till akademien i Uppsala" av Åke Davidsson, "Johan Skytte som kansler och filosof" av Gunnar Eriksson, "Tartu universitets grundande" av Helmut Piirimäe, "Arkitektur och bildidéer i 1600-talets Uppsala" av Allan Ellenius, "Musik och musikutövning vid Gustav II Adolfs och Maria Eleonoras hov" av Erik Kjellberg och "Gustaf II Adolfs-traditionen i Uppsala" av Sten Carlsson.

10. HACKZELL, A. **Turkiska musiken**. Anteckningar till juvenaleriets historia. Uppsala, 1931. 47,(1) s. Häftad. Lätt nött med delvis blekt och lite fläckigt bakre omslag samt med minimala revor i ryggen upp- och nedtill. ★400

Meddelanden från Juvenaliska riksarkivet och antikvitetsakademien. Tryckt i 310 numrerade exemplar, varav detta är nr 262. Turkiska musiken var ett kortlivat musikaliskt sällskap i Uppsala under 1820- och början av 1830-talet som uppträdde i staden med mer eller mindre burleska föreställningar. Störst ryktbarhet vann de dock genom det minst musikaliska av sina förehavanden. Med jämna mellanrum tågade Turkiska musiken genom universitetsstaden nattetid och spelade på gong-gong, eldgafflar, grytlock, portnycklar och visselpipor. Två resor som sällskapet genomförde har bearbetats litterärt och utgivits. Den ena gick till Enköping för anordnande av maskeradbal och konstridning på torget. Den andra gick till Stockholm, där besök på gamla Kastenhoff och ringdans kring Bellmans byst på Djurgården ingick i äventyren. Resan verkar ha varit bland det sista Turkiska musiken företog sig. Sällskapet upplöstes 1834.

11. [Hof] BECKMAN, N. **Sven Hof**. En levnadsskildring från frihetstidens Västergötland. Göteborg, 1923. XI,(1),153 s. Häftad och ouppskuren. Något nött omslag med gulnad, lite fläckad rygg som har en handskriven titel i blyerts. Lite stött i hörnen. Med dedikation till B. J. Bergquist. ★450

Göteborgs kungl. vetenskaps- och vitterhetssamhälles handlingar. Fjärde följd. xxvii: 1. Språkforskaren Sven Hof föddes i Skara 1703 och levde till 1786.

12. [Kristina] WEIBULL, C. **Drottning Christina och Monaldesco**. Sthlm, 1936. Front,166,(1) s. Häftad och oskuren. Något gulnad rygg med några små fläckar och minimala nötningar. Med Per Kjellanders namnteckning daterad 1937. ★150

Curt Weibull argumenterar i boken för att mordet på Monaldesco varit politiskt betingat och inte ett crime passionnel.

13. [Livijn] MORTENSEN, J. **Clas Livijns publicistiska verksamhet**. Ett bidrag till svensk tidningshistoria. Uppsala, 1913. (2),51 s. Häftad. Lätt nött och med blekt rygg. Litet bläckkludd framtill på omslaget och ett vikmärke i nedre hörnet baktill. ★350

Uppsala universitets årsskrift 1914. Filosofi, språkvetenskap och historiska vetenskaper 1.

14. LUNDSTRÖM, B. **Officeren som arkitekt och konstnär i det svenska 1800-talet**. A.a. Sthlm, 1999. 303,(1) s. Opappbd. Lite stött i de övre pärmhörnen. ★375

De så kallade "målande militärerna" var typiska företrädare för 1800-talets amatörism och var aktiva inom arkitektur och måleri samt bokillustrering. Syftet med arbetet är att beskriva bakgrunden till deras insats inom bildkonsten. Bland behandlade konstnärer märks Fredrik Blom, Carl Fredrik Hjelm, Nils Ericson, Adolf Wilhelm Edelsvärd, Michael Gustaf Anckarsvärd, Gustaf Söderberg, Fritz von Dardel, Ulrik Thersner, Wilhelm Maximilian Carpelan, Carl Johan Ljunggren, Alexander Clemens Wetterling, Olof Johan Södermark och Jacob Axel Gillberg.

15. [Magnus] GRAPE, H. **Det litterära antik- och medeltidsarvet i Olaus Magnus patriotism**. A.a. Sthlm, 1949. 244,(6) s. Häftad och oskuren. Något nött och snedläst. Ryggen med revor upp- och nedtill samt lite solk. Även solk och några mindre revor på omslaget. ★175

Med omfattande genomgång av de många källorna till Olaus Magnus "Historia" 1555.

16. MALMSTRÖM, C. G. **Om embetsmännens ställning till riksdagen under frihetstiden.** [Särtryck ur VHAAH del 26]. Sthlm, 1868. 54 s. Enkelt klotryggbd med handskrivnen titel på ryggen. Det blanka omslaget medbundet. Svaga fuktfläckar i marginalen på s. 37–54. Med några spridda blyertsmarkeringar. Ur Hjalmar Gustafssons bibliotek. ★500

Uppläst som inträdestal i kungl. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien den 26 april 1867. Ovanlig särupplaga!

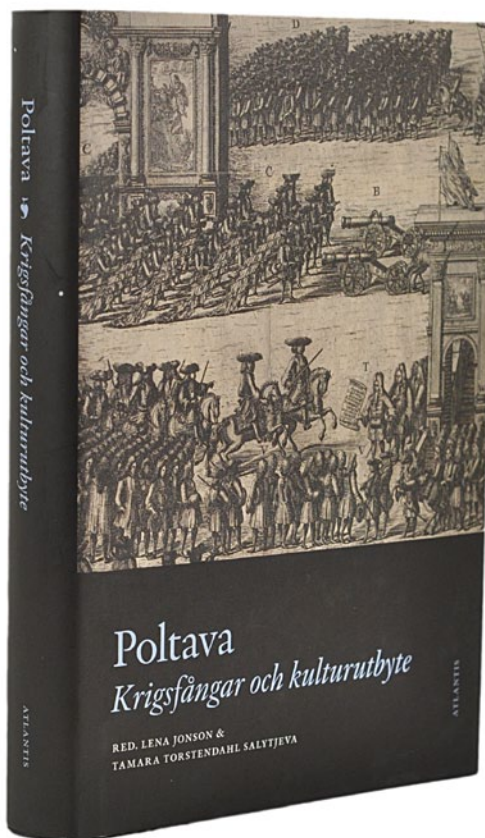

17. PETRELLI, T. J. & LILJEDAHL, E. S. **Standar och dragonfanor, från valplatser i Tyskland och kejserliga arfländerna under sextonhundratalet hemförda af svenska trupper.** Efter Olof Hoffmans målningar och Eskil Roskas inventarium beskrifna. Sthlm, 1895. (2), 144 s. & 8 färgpl. Rött klbd med guldornerad rygg, förgylld pärmdekor och övre guldsnitt. Ryggen blekt och lätt nött samt med några minimala fläckar. Med Richard Åkerman d.ä:s och d.y:s exlibris samt den förres initialer i guld på främre pärm. ★1800

Särupplaga ur *Antiqvarisk tidskrift för Sverige* 14:3. Richard Åkerman d.ä. (1837–1922) var metallurg och generaldirektör, Richard Åkerman d.y. (1898–1981) var dennes sonson och militär.

18. **Poltava. Krigsfångar och kulturutbyte.** Malmö, 2009. 386,(2) s. & plr. Opappbd med skyddsomslag. ★150

Redaktörer: Lena Jonson och Tamara Torstendahl Salytjeva. Illustrerad. Boken är indelad i fyra huvudrubriker: "De svenska fångarna", "De ryska fångarna", "Utbyte och inflytande" och "Avtrycken av Poltava i svensk historia". Med bidrag av bland andra: Gunnar Åselius, Åsa Karlsson, Pavel Krotov, Ulla Ehrensverd, Tatiana Bazarova, Jekaterina Boltunova, Andrej Demkin, Galina Sjebaldina och Rolf Torstendahl.

19. **Rosenbads restaurant- & hotellkoncern.** Av A.-B. Restaurant Rosenbad administrerade företag, uppförda eller ombyggda av dir. Agnar Meurling. Stockholm - Åre. Sthlm, 1928. 64 s. Häftad. ★350

Med texter av bl.a. Waldemar Swahn och Ernst E. Areen om koncernens anläggningar som innefattade t.ex. Blå porten, Mosebacke och Åregården samt sjöfallet Rosenbad i Stockholm.

20. [Rosenhane] MEYER, E. **Gustaf Rosenhane, en litteraturhistorisk studie.** A.a. Uppsala, 1888. (2),206,(1) s. Titelsidan tryckt i rött och svart. Beige hklbd med gul titeletikett och stänkta snitt. Det lätt solkade omslaget medbundet, det bakre med en papperslagning. Lätt nött och med ett par minimala fläckar på ryggen. Ur Hjalmar Gustafssons bibliotek. ★200

Gustaf Rosenhane (1619-84) och hans bror Schering har länge varit de två hetaste kandidaterna som författaren bakom pseudonymen "Skogekär Bergbo". Ernst Ludvig Philip Meyer (1854-1914) var litteraturhistoriker och bibliotekarie.

21. SJÖSTRÖM, O. **Svensk statistikhistoria.** En undanskynd kritisk tradition. Södertälje, 2002. 256 s. Häftad. Nyskick. ★175

Arbetet beskriver Tabellverket och Pehr Wargentins insatser i mitten av 1700-talet, 1800-talets uppbyggnad av en officiell statistik och framväxten av en etablerad yrkeskår.

22. SKOGMAN, C. J. A. **Anteckningar om Nya Trollhätte kanalbolag åren 1838-84.** (Tryckt som manuskript.) Sthlm, 1884. 332 s. Nött brunt hfrbd med upphöjda bind, sparsamt guldornerad rygg och marmorerade snitt. Ryggen blekt och med nötningar. Stött i pärmhörnen och ett av dem defekt. Något lagerfläckig. Med Teknologiföreningens i Helsingfors stpl och en rysk biblioteketikett inklistrad på främre pärms insida. ★400

Carl Johan Alfred Skogman (1820-1907) var länge ledamot av direktionen över Trollhättans kanalverk och av styrelsen över Skandinaviska kreditaktiebolaget.

23. [Thorild] KARITZ, A. **Tankelinjer hos Thorild.** Ungdomsårens filosofi. A.a. Lund, 1913. IV,182,(1) s. Häftad och ouppskuren. Kraftigt nött rygg med revor och pappersförluster upp- och nedtill. Omslaget delvis gulnat och med nagg och mindre revor. Något solkigt övre snitt. Med anteckningen "Rec. ex." ★200

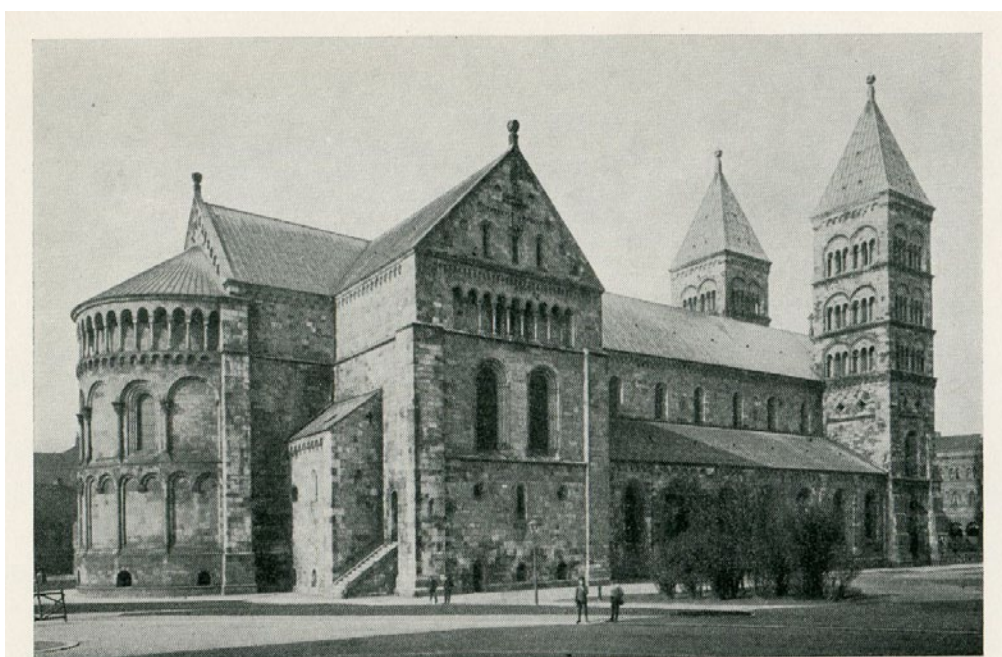
Lunds universitets årsskrift N.F. afd 1. Bd 9. Nr 5. Som bilagor meddelas "några hittills otryckta eller annars svåråtkomliga skrifter av Thorild".

24. TÖRNER, J. J. **Samling af widskeppelser.** Med inledning och anmärkningar utgiven av K. Rob. V. Wikman. Uppsala, 1946. Porträtt, 219 s. & plr. Häftad och oskuren. Lätt nött. Främre omslag med svaga veck i hörnen. Det bakre med ljusrand. ★350

Skrifter utgivna av Kungl. Gustav Adolf akademien. 15. Den kvantitativt största bevarade samlingen av folktro från 1700-talet. Den omfattar 1244 nummer. Johan Törner (1712-90) var född och verksam i Östergötland, lektor, kyrkoherde i Skede och samlare av handskrifter.

25. WEIBULL, L. **Lunds domkyrka.** Dess ombyggnad 1860-1880. Malmö, 1953. 93, (6) s. & 1 utvikbar plansch. Ohfrbd med övre blågrönt snitt. Främre omslaget medbundet. Ryggen något blekt och med små nötningar upp- och nedtill. ★200

Rikt illustrerad i svartvitt.

Lunds domkyrka från nordost. Dess nuvarande utseende.